

U-Osmolalitet

Laboratoriemedicin

Kvalitetssäkrad

Provtagningsmaterial

Provkärl

Vakuurnör urin 6.5 mL

Provtagningsetikett

GUL VAC

Fyllnadsvolym (mL)

6,5

Art.nr. (Inköpsportalen)

5023081

Remiss

Beställs elektroniskt i Cosmic.

Kan även beställas på pappersremiss Specialanalyser. Skrivs ut från sidan [Remisser](#).

Remissuppgifter

Generella remissuppgifter, se Krav på remissuppgifter i Provtagning – Allmänna anvisningar.

Provtagning

6,5 mL Gul propp (Z Urine No Additive) - vacurnör i plast

Provet kan tas som stickprov eller från urinsamling.

Provhantering

Förvaring och transport

Provet är hållbart minst 4 dagar i kyl vid 2-8° C.

Förväntad svarstid

Analyseras akut, dygnet runt.

Tolkningsstöd

Referensintervall:

Ålder >2 år:

160-990 mOsm/kg vid stickprov utan föregående vätskekarens*

>750 mOsm/kg vid prov efter minst 10 timmars vätskekarens**

Analysvaret ges med referensvärdena som en bifogad kommentar.

Vid desmopressintest (Minirintest):**

1 år > 600 mOsm/kg

2 år > 700 mOsm/kg

3 år > 800 mOsm/kg

20 år > 850 mOsm/kg

40 år > 800 mOsm/kg

60 år > 700 mOsm/kg

Källor:

*Curcio, R et al.: Reference intervals for 24 laboratory parameters determined in 24-hour urine collections. Clin Chem Lab Med 54(1): 105-116, 2016

**Laurells klinisk kemi i praktisk medicin, 9:e upplagan, 2012.

Indikation och medicinsk bakgrund

Osmolalitet definieras som antalet lösta partiklar per kg lösningsmedel. Plasmaosmolaliteten regleras via osmoreceptorer i hypotalamus som styr törsten och reglerar insöndringen av antidiuretiskt hormon (ADH). ADH stimulerar återupptaget av vatten i njurens samlingsrör och därmed utsöndringen av hypertont urin.

Genom att variera återupptaget av vatten kan njuren normalt variera urinens osmolalitet mellan 60 och 1400 mOsm/kg. Vid intag av normal kost behöver man utsöndra ca 700 mosmol per dag.

För att kunna tolka svaret på urinosmolalitet behövs information om patientens vätsketillförsel, aktuella urinvolymer och förekomst av eventuellt ödem. Bestämning av osmolalitet bör därför bara göras under standardiserade förhållanden. Enklast är att bestämma osmolaliteten i morgonurin efter minst 10 timmars vätskekarens.

Man kan också ta ett stickprov när som helst under dygnet.

Alternativt kan desmopressintest (Minirin®) utföras.

Desmopressin är en strukturanalog till ADH men har en mer långvarig antidiuretisk effekt än ADH. Testet är indicerat vid utredning av hypoosmolal polyuri, dvs bedömning av ev tubulära skador efter till exempel akut pyelonefrit. Nedsatt förmåga att koncentrera urinen efter desmopressintillförsel, det vill säga sänkt U-Osmolalitet, är ett känsligt och tidigt men ospecifikt tecken på försämrad tubulusfunktion.

NPU-kod

NPU03434 Urin—Löst substans;molalitet(procedur)

Övrigt

Endast för laboratoriet

Beställs med analyskod: UOSM

Om Minirintest är utfört ska följande analyskoder användas:

UOS1 (för prov 1)

UOS2 (för prov 2)

Utarbetad av: Ann-Sofie Jonsson

Medicinskt ansvarig: Clas-Göran Eriksson